

Nr 224.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående be-
myndigande att med stiftelsen Göteborgs Welanderhem
träffa avtal om upplåtande av stiftelsens fastighet i
Göteborg för vård av barn, som lida av reumatisk
sjukdom; given Stockholms slott den 2 maj 1941.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av stats-
rådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att
bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departe-
mentschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 2 maj 1941.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden
PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST,
BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, anför:

I skrivelse den 19 februari 1941 har pensionsstyrelsen hemställt om be-
myndigande att i huvudsaklig överensstämmelse med ett skrivelsen bilagt
avtalsförslag träffa överenskommelse med stiftelsen Göteborgs Welanderhem
om upplåtande av stiftelsens fastighet i Göteborg för vård av barn, som
lida av reumatisk sjukdom.

I sin skrivelse i ärendet erinrar *pensionsstyrelsen* till en början om att vårt land spelat en framträdande roll vid påvisandet av de reumatiska sjukdomarnas betydelse som folksjukdomar och vid organiserandet av sjukvårdande och sociala åtgärder för deras bekämpande. Dittills hade emellertid de åtgärder, som i vårt land vidtagits speciellt för vården av reumatiskt sjuka, huvudsakligen avsett vuxna personer och bland dessa övervägande de mera kroniska ehuru ej obotliga fallen. Efter att hava påpekat vissa förutsättningar, som måste vara för handen för att patienterna genom vården skulle vinna sådan grad av hälsa, att de, helt eller delvis, uppnådde eller återfinge självförsörjningsförmågan, anför styrelsen, att vissa former av reumatiska sjukdomstillstånd ägde särskilt goda utsikter att läka ut. Detta gällde framför allt de tidiga fallen av akut och subakut reumatisk infektion, var till som regel även den reumatiska infektionen hos barn, barnreumatismen, kunde räknas. Barnreumatismens socialmedicinska och nationalekonomiska betydelse torde enligt styrelsen knappast hava tillfullo insetts förrän under de senaste årtiondena. Att det stora flertalet av de vanliga hjärtfelen, klafffelen, ledde sitt ursprung från akuta reumatiska attacker hade visserligen länge varit känt men däremot icke att den största delen av dessa ådragits i barndomen. Den reumatiska infektionen förlöpte under barndomen ofta mycket smygande och bleve därför lätt förbisedd. Enligt erfarenhet från olika länder ägde hos patienter i 50-årsåldern minst 60 procent och hos patienter i 20- och 30-årsåldrarna 90 procent av alla hjärtfel reumatiskt ursprung. Man hade anledning tro, att i vårt land årligen inträffade minst 10,000 sjukdomsfall i reumatisk feber och mellan 2,000 och 3,000 dödsfall i hjärtsjukdom orsakad av reumatisk infektion. Bland de av styrelsen årligen på grund av invaliditet nybeviljade tilläggs pensionerna och invalidunderstöden (omkring 20,000) torde, såvitt man kunde beräkna, 3 à 4 procent belöpa på klaffel av reumatiskt ursprung, i de allra flesta fall ådragna under barndomen och de första ungdomsåren.

Beträffande barnreumatismens karaktär och förutsättningarna för vård av de barn, som lida därav, anför pensionsstyrelsen:

Den reumatiska infektionen hos barn erbjuder vissa särdrag, som gör dess bekämpande till ett i viss mån speciellt problem. Dels är under barnåren den reumatiska febern eller den akuta reumatiska infektionen praktiskt taget den enda reumatiska sjukdomsform som förekommer, dels uppträder denna sjukdom under barnåren i flertalet fall under en klinisk bild, som är ganska särpräglad och som i korthet kan karakteriseras så, att infektionen huvudsakligen lokaliserar sig till hjärtat, under det att symtom från leder och omgivande vävnader antingen alldeles saknas eller blott yttra sig i föga framträdande och hastigt övergående symtom. En följd härav blir att barnen ifråga endast under sjukdomens utpräglat akuta och mest aktiva skede behöva fullt sjukhusmässig vård, medan därefter en under mera enkla former ordnad eftervård, bestående framför allt i sängläge, är tillfyllest. Denna eftervård måste omfatta en tillräckligt lång tid, så att infektionen hinner läka fullt ut eller komma i ett inaktivt stadium.

Någon erfarenhet från vårt land om hur ett särskilt sjuk- och vårdhem för barn, lidande av hjärtinflammation som följd av reumatisk infektion,

fungerar och vilka resultat en sådan vård kan giva finnes ej. Från utlandet, särskilt England och Amerika, där denna form av reumatikervård länge bedrivits, föreligger ett flertal ingående redogörelser. Som representativ för dessa kan nämnas en år 1938 av den engelske läkaren B. Schlesinger publicerad redogörelse från »the convalescent heart hospital for children at West Wickham», beläget nära London och med plats för 80 barn. Av 1,000 barn, som vårdats å West Wickham under åren 1927—1935, voro år 1938 82 procent i gott hälsotillstånd och 6 procent i mer eller mindre dåligt tillstånd medan 12 procent hade avlidit. Schlesinger anser, att efterundersökningen visar ett oväntat gott resultat. Särskilt framhåller han, att endast ett fåtal barn blivit varaktigt invaliderade av sin sjukdom, samt att de allra flesta som överleva det akuta sjukdomsskedet äro i stånd att sedermera leva ett nära nog normalt liv, följa skolan utan svårighet ävensom få ett stadigvarande och nyttigt arbete då de nått vuxen ålder. Av Schlesingers undersökning framgår ock, att den reumatiska sjukdomen visar ett påfallande mildare förlopp efter pubertetens inträdande (14-årsåldern). De fall, som kunna räddas undan död eller invaliditet upp till 14-årsåldern, uppnå i flertalet fall relativt god hälsa och försörjningsförmåga.

Pensionsstyrelsen yttrar vidare, att styrelsens kuranstalter icke torde vara de lämpligaste för vård i större omfattning av barn. En billigare vårdform än kuranstalterna erbjöde borde dessutom eftersträvas, enär barnens vård framför allt komme att bestå i sängläge. Det vore därför önskvärt, att de barn, varom nu vore fråga, kunde beredas vård å särskilt för dem avsett hem, där jämväl skolundervisning kunde meddelas. Styrelsen hade haft olika uppslag under övervägande. Möjlighet hade nu yppats att för en jämförelsevis ringa kostnad anordna ett lämpligt hem för en försöksverksamhet på området genom att stiftelsen Göteborgs Welanderhem förklarat sig villig att under vissa förutsättningar ställa sitt hem i Göteborg till förfogande för ändamålet. Hemmet, som torde kunna mottaga 25, högst 30 barn hade vid besiktning av representanter för pensionsstyrelsen befunnits väl lämpa sig för en sådan verksamhet.

Pensionsstyrelsen förklarar sig sakna erfarenhet angående behovet av vårdplatser för det klientel, varom är fråga, samt fortsätter:

Av Welanderhemmets styrelse har, med utgångspunkt från förhållandena i Göteborg, antalet nya sjukdomsfall per år i vårt land, vilka kunna antagas behöva sluten vård av nu ifrågavarande slag, approximativt beräknats till mellan 100 och 250. Pensionsstyrelsens överläkare, docenten Gunnar Kahlmeter, anser för sin del, med hänsyn till från England publicerade siffror, att behovet torde komma att ligga något högre än vad Welanderhemmets styrelse beräknar. Att innan närmare erfarenhet vunnits, göra något antagande beträffande vårdplatsbehovet i vårt land, synes pensionsstyrelsen icke möjligt. I varje fall torde under de första åren det antal vårdplatser, som kan behöva tagas i anspråk, komma att betydligt understiga det ovan beräknade. Vid en försöksverksamhet, varom nu är fråga, där man för vårt lands vidkommande rör sig på oprövad mark, synes ock särskilt angeläget att framgå med försiktighet. Pensionsstyrelsen kan därför icke tillråda att man för närvarande iordningställer en större anstalt än den nu ifrågasatta. Skulle mot pensionsstyrelsens förmodan hemmet redan efter någon tid visa sig för litet, torde det icke vara omöjligt för styrelsen att under en övergångstid bereda barn plats även å styrelsens kuranstalter. Detta torde för

öfrigt kunna bliva nödvändigt även av andra orsaker, t. ex. om i något fall svårigheter skulle uppstå att sända barn från avlägsna orter till det nu planerade hemmet.

Såsom utgångspunkt för en överenskommelse med stiftelsen bör enligt pensionsstyrelsen gälla, att verksamheten skall bedrivas på försök, förslagsvis under en tid av tio år, dock med rätt för pensionsstyrelsen att frånträda avtalet efter ett års uppsägning, och att barn från hela landet skola mottagas å hemmet. Företrädesvis borde å hemmet intagas barn under 16 år, men i undantagsfall kunde intagning av personer i något högre ålder medgivas. Detta borde framför allt kunna ske, om det under någon period skulle visa sig svårt att fullbelägga hemmet med barn under 16 år. Skulle pensionsstyrelsen i allt fall icke helt kunna använda hemmet, föreslås, att stiftelsen skall äga rätt belägga de av styrelsen icke disponerade platserna.

Under det utpräglat akuta sjukdomsstadiet borde barnen, enligt vad pensionsstyrelsen vidare framhåller, i regel i första hand erhålla vård å lasarett eller barnsjukhus och först därefter intagas å hemmet för eftervård. Emellertid finner styrelsen hinder ej böra föreligga att mottaga barn i dylikt stadium. Ansökning om vård borde ske i samma ordning som gällde beträffande styrelsens kuranstalter, således genom pensionsnämndens ordförande i hemorten, samt avfattas å därför fastställt formulär.

I fråga om barnens förmåner i hemmet samt de avgifter, som borde uttagas, yttrar styrelsen:

Kostnaderna för barnens resor till och från hemmet böra, i likhet med vad som gäller för patienter å styrelsens kuranstalter, bestridas av pensionsstyrelsen, varvid jämväl bidrag bör kunna utgå för vårdares resa, i fall då barn med hänsyn särskilt till åldern icke kan företaga resan på egen hand. Å hemmet böra barnen erhålla tandvård och ortopediska bandage i likhet med vad som nu sker med patienter å styrelsens kuranstalter. Åt barn i skolåldern bör lämnas skolundervisning, vilken bör meddelas å själva hemmet. Göteborgs stad har hittills bestritt kostnaderna för undervisning åt de barn, som nu vistas å hemmet, och det finnes enligt styrelsens för hemmet åsikt ej anledning antaga att så icke kommer att ske i fortsättningen. I öfrigt böra barnen beredas lämplig sysselsättning. Enligt en av stiftelsen verkställd och av pensionsstyrelsen granskad beräkning torde, med utgångspunkt från rådande förhållanden och under förutsättning av en normal beläggning, dagskostnaderna vid hemmet kunna beräknas till 5 kronor 50 öre per barn. I detta belopp inbegripas alla omkostnader för barnens uppehälle, vård m. m.

Vid pensionsstyrelsens kuranstalter är vårdtiden som regel två månader och lägsta avgiften, varmed patient — eventuellt kommun om patienten eller hans försörjningspliktiga anhöriga sakna medel — bidrager till kostnaden, 2 kronor 30 öre per dag. Då den reumatiska infektionen hos barn kräver ganska lång vårdtid, i regel 4—6 månader, skulle kostnaderna för de anhöriga bliva betydande, om samma avgift skulle tillämpas som vid kuranstalterna. Då detta skulle kunna tänkas medföra svårigheter i vissa fall och kostnaderna för vården, såvitt nu kan bedömas, komma att uppgå till betydligt lägre belopp än genomsnittskostnaden för vård av vuxna å styrelsens kuranstalter, synes det pensionsstyrelsen skäligt att det från annat håll utgående bidraget till kostnaderna jämkas med hänsyn härtill. En avgift av lägst en krona

för dag och barn synes styrelsen lämplig. För personer över 16 år bör styrelsen äga rätt att, om så skulle finnas lämpligt, bestämma en något högre avgift. För barn, som intagas å styrelsens kuranstalter, bör styrelsen kunna bestämma avgifterna till samma belopp som för barn intagna å hemmet i Göteborg.

Med utgångspunkt från en dagavgift av 5 kronor 50 öre torde pensionsstyrelsens kostnader för år, sedan inbetalade vårdavgifter från dragits, kunna beräknas till ett belopp av omkring 45,000 kronor, under förutsättning att hemmet är fullbelagt. Huruvida detta belopp kan rymmas inom det av Kungl. Maj:t av riksdagen för budgetåret 1941/42 äskade anslaget till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, är ytterst vanskligt att redan nu bedöma. Frågan torde i viss mån bliva beroende av i vad mån pensionsstyrelsen får ersättning med anledning av att de militära myndigheterna tagit i anspråk större delen av kuranstalten i Malmö. Styrelsen har för avsikt att underställa denna fråga Kungl. Maj:ts prövning.

Pensionsstyrelsen förklarar sig icke hava något att erinra mot ett av stiftelsen framställt förslag, att verksamheten skulle bedrivas av stiftelsen såsom särskilt rättssubjekt. För närvarande utsåges ordföranden och två ledamöter jämte en suppleant i stiftelsens styrelse av Kungl. Maj:t samt återstående tre ledamöter och en suppleant av stadsfullmäktige i Göteborg. Av revisorerna utsåges en jämte suppleant för honom av Kungl. Maj:t och två jämte en suppleant av stadsfullmäktige i Göteborg. Med hänsyn till verksamhetens karaktär av försöksverksamhet hade pensionsstyrelsen ingen erinran mot att stiftelsens styrelse och revisorer tills vidare utsåges på samma sätt som dithills. En av pensionsstyrelsen utsedd representant borde emellertid äga rätt att närvara vid stiftelsens eller dess styrelses sammanträden, varjämte pensionsstyrelsen borde vara berättigad att taga kännedom om förhållandena å hemmet samt taga del av stiftelsens räkenskaper.

Beträffande vissa av stiftelsen hos pensionsstyrelsen framställda ersättningsanspråk uppgiver pensionsstyrelsen i sin skrivelse följande:

Stiftelsen har i särskild skrivelse till pensionsstyrelsen anhållit dels om ett belopp av 40,000 kronor för vissa reparations- och ändringsarbeten samt för nyanskaffning och komplettering av inventarier, dels ock om 2,200 kronor för inköp av en electrocardiograf. Vid den av representanter för pensionsstyrelsen verkställda besiktningen av hemmet har framgått, att vissa reparationsarbeten samt viss del av nyanskaffningen torde kunna anstå. Förutom anslag till anskaffande av electrocardiograf, vilken för närvarande betingar ett pris av omkring 2,200 kronor, anser pensionsstyrelsen att kostnaderna för nödvändiga reparations- och ändringsarbeten samt nyanskaffning och komplettering av inventarier, med nuvarande priser, kunna beräknas uppgå till något över 30,000 kronor. Därest hemmet kommer att användas för nu föreslaget ändamål, har pensionsstyrelsen för avsikt att bevilja stiftelsen de erforderliga medlen från det till styrelsens förfogande ställda anslaget till annan verksamhet, avsedd att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan.

Vid pensionsstyrelsens framställning är fogat ett enligt de i framställningen angivna grunderna uppgjort förslag till avtal, om vilket pensionsstyrelsen och stiftelsen enats. Enligt avtalsförslaget, vilket torde såsom

bilaga (*bilaga A*) få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende, förbinder sig stiftelsen att under en tid av tio år, räknat från och med den 1 juli 1941, till ett antal av omkring 25 till undersökning, observation, behandling och vård å stiftelsens hem mottaga huvudsakligen barn under 16 år, vilka lida av reumatisk sjukdom och av pensionsstyrelsen hänvisas till hemmet. Bland övriga bestämmelser i avtalsförslaget kunna nämnas, att stiftelsen är skyldig tillhandahålla behandlingsapparater och andra anordningar, att läkarevården å hemmet skall bestridas av läkare, som utses av pensionsstyrelsen och stiftelsen gemensamt, att vårdavgiften å hemmet skall utgöra 5 kronor 50 öre per dag och patient, att pensionsstyrelsen är berättigad taga kännedom om förhållandena å hemmet och taga del av stiftelsens räkenskaper, att en representant för pensionsstyrelsen skall äga rätt närvara vid stiftelsens eller dess styrelses sammanträden, då därvid förekomma ärenden, som angå vård av eller andra förhållanden rörande pensionsstyrelsens patienter eller hava samband med avtalet, därvid representanten äger deltaga i överläggningarna men ej i besluten, samt att pensionsstyrelsen äger rätt att med ett års uppsägningstid frånträda avtalet.

För att stiftelsens vårdanstalt skall kunna användas för det nya ändamålet erfordras Kungl. Maj:ts medgivande härtill samt till de ändringar i stiftelsens nuvarande stadgar, som påkallas av omläggningen av stiftelsens verksamhet. Bland stadgeändringarna må nämnas, att stiftelsens namn föreslås ändrat till stiftelsen Broströmska sjukhemmet för barn. I skrivelse den 25 februari 1941 har stiftelsens styrelse gjort framställning om Kungl. Maj:ts medgivande till de av styrelsen beslutade stadgeändringarna samt till att stiftelsens donationsmedel användas för det nya ändamålet. Justitiekanslersämbetet har i infortrat utlåtande den 9 april 1941 förklarat sig icke hava något att erinra häremot. Ärendet är för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Över pensionsstyrelsens förslag hava yttranden infortrats från medicinalstyrelsen och statskontoret.

Medicinalstyrelsen förklarar sig ursprungligen hava för pensionsstyrelsen framlagt tanken på omändring av Welanderhemmet i Göteborg till ett hem för vård av barn, som lida av reumatisk infektion. Medicinalstyrelsen funne det synnerligen önskvärt, att ifrågavarande försöksverksamhet komme till stånd, och tillstyrkte därför förslaget.

Statskontoret har ej funnit anledning till erinran mot vare sig de av pensionsstyrelsen ifrågasatta åtgärderna för beredande av vård åt barn, som lida av reumatisk infektion, eller det uppgjorda förslaget till avtal med stiftelsen. Jämväl i fråga om bestridandet av kostnaderna för ifrågavarande åtgärder delar statskontoret pensionsstyrelsens uppfattning eller att härför bör anlitas det å riksstaten under femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, därvid driftbidraget till stiftelsen bör utgå från den del av anslaget, som är avsett

för beredande av behandling, vård eller utbildning åt personer, vilka styrelsen efter i varje särskilt fall företagen prövning finner böra bliva föremål för dylika åtgärder, samt de för utförande av vissa reparationsarbeten å stiftelsens fastighet m. m. beräknade engångsutgifterna från den del av anslaget, som må användas för annan verksamhet, vilken avser att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan. Statskontoret uppger sig hava under hand inhämtat, att det belopp av 100,000 kronor, som Kungl. Maj:t för innevarande budgetår ställt till styrelsens förfogande för sistnämnda verksamhet, lämnade tillgång för bestridande av sagda engångsutgifter. För statskontoret hade vidare upplysts, att för den händelse framställningen till Kungl. Maj:t om ersättning för militärmyndigheternas begagnande av kuranstalten i Malmö skulle, såsom styrelsen förväntade, vinna bifall, det föreslagna driftbidraget, vilket skulle utgå först från och med den 1 juli 1941, syntes kunna rymmas inom det anslagsbelopp, som Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition äskat för nästa budgetår för åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet. Vid sådant förhållande syntes enligt statskontoret ärendet icke behöva underställas riksdagens prövning.

Den av pensionsstyrelsen föreslagna åtgärden avser att i visst hänseende få till stånd en komplettering av den av styrelsen bedrivna invaliditetsförebyggande verksamheten. Någon erfarenhet från vårt land beträffande resultatet av vård å särskilda sjuk- och vårdhem av barn, som lida av hjärtinflammation som följd av reumatisk infektion, finnes icke. Det är med hänsyn härtill i detta fall närmast fråga om en försöksverksamhet. Jag har emellertid genom pensionsstyrelsens skrivelse i ärendet bibragts den uppfattningen, att ett vårdhem av ifrågasatt slag skulle hava en betydelsefull uppgift att fylla och att det finnes grundad anledning antaga, att hemmet skall kunna lämna ett med hänsyn till storleken av de nedlagda kostnaderna synnerligen värdefullt bidrag till kampen mot invaliditetssjukdomarna. Ett genomförande av pensionsstyrelsens förslag kan icke heller anses föregripa den omprövning av frågan om reumatikervårdens utbyggande, varom innevarande års riksdag hemställt i skrivelse nr 190. Då jag vidare finner det upprättade förslaget till avtal mellan pensionsstyrelsen och stiftelsen kunna i huvudsak godtagas, tillstyrker jag pensionsstyrelsens förslag. Jag utgår därvid från att Kungl. Maj:t kommer att bifalla stiftelsens anhållan att få använda stiftelsens donationsmedel för det nya ändamålet samt jämväl kommer att fastställa de föreslagna stadgeändringarna.

*Departements-
chefen.*

Vad härefter angår den ekonomiska sidan av saken beräknas det föreslagna avtalets genomförande komma att medföra dels en engångsutgift å något över 32,200 kronor, dels ock till omkring 45,000 kronor beräknade årliga driftkostnader. Nämnda kostnader, vilka skola bestridas från det under femte huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, beräknas dock icke behöva medföra någon höjning av nämnda anslag för innevarande eller nästa budgetår.

Utgångspunkt för denna beräkning är det antagandet, att anslaget tillföres visst belopp, varmed pensionsstyrelsen numera hos Kungl. Maj:t yrkat ersättning i anledning av att dess kuranstalt i Malmö tagits i anspråk av militärmyndigheter. Nämda ersättningsfråga är, enligt vad jag inhämtat, ännu ej så beredd, att den kan upptagas till avgörande. Oavsett utgången av nämnda ärende påverkar dock avtalet mellan pensionsstyrelsen och stiftelsen, vilket är slutet på tio år med rätt för pensionsstyrelsen att med ett års uppsägningstid frånträda avtalet, storleken av ifrågavarande anslag eventuellt ända fram till den 1 juli 1951. Med hänsyn härtill finner jag ärendet böra underställas riksdagens prövning.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Kungl. Maj:t må bemyndiga pensionsstyrelsen att med stiftelsen Göteborgs Welanderhem träffa avtal i huvudsaklig överensstämmelse med bilagda avtalsförslag om upplåtande av stiftelsens fastighet i Göteborg för vård av barn, vilka lida av reumatisk sjukdom.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sten-Eric Heimrici.

Bilaga A.

Förslag

till

Avtal

**mellan Kungl. Pensionsstyrelsen och Stiftelsen Broströmska sjukhemmet
för barn angående disposition av stiftelsens fastighet i Göteborg.**

1. Stiftelsen förbinder sig att under en tid av tio år, räknat från och med den 1 juli 1941, till ett antal av omkring 25 till undersökning, observation, behandling och vård å hemmet emottaga huvudsakligen barn under 16 år, lidande av reumatisk sjukdom, vilka hänvisas till hemmet av pensionsstyrelsen.

Stiftelsen är skyldig att, där ej pensionsstyrelsen beviljar särskilt bidrag för ändamålet, tillhandahålla behandlingsapparater och andra anordningar m. m., som kunna anses erforderliga för en rationell skötsel av patienterna.

2. Läkarkvården å hemmet skall, därest ej annan överenskommelse mellan pensionsstyrelsen och stiftelsen träffas, bestridas av en särskild läkare, som utses av pensionsstyrelsen och stiftelsen gemensamt. Skulle mellan kontrahenterna uppstå meningsskiljaktighet rörande valet av läkare, skall tvistefrågan hänskjutas till medicinalstyrelsens avgörande. Läkarens anställningsvillkor skola vara godkända av pensionsstyrelsen.

3. Beträffande sjukvården å hemmet skola bestämmelserna i lagen om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus samt i sjukhusstadgan i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet.

4. För de patienter, vilka av pensionsstyrelsen hänvisas till hemmet för vård, utgår en vårdavgift, som tillsvidare utgör 5 kronor 50 öre per dag och patient. Denna avgift utgör ersättning för alla med verksamheten förenade driftkostnader samt för transport inom staden av patienterna och deras effekter. Vardera kontrahenten är berättigad att påkalla jämkning av vårdavgiften. Om parterna vid fråga om jämkning av avgiften icke kunna enas, skola bestämmelserna i punkt 10 vinna tillämpning.

5. Pensionsstyrelsen är berättigad att taga kännedom om förhållandena å hemmet och att genom av pensionsstyrelsen utsett ombud taga del av stiftelsens räkenskaper, när pensionsstyrelsen så finner erforderligt.

6. En av pensionsstyrelsen utsedd representant skall äga rätt närvara vid stiftelsens eller dess styrelsens sammanträden, då därvid förekomma ärenden, som angå vård av eller andra förhållanden rörande pensionsstyrelsens patienter eller har samband med detta avtal, och därvid deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Kallelse till dylikt sammanträde skall delgivas pensionsstyrelsen.

7. Skulle mellan kontrahenterna uppstå meningsskiljaktighet rörande den vård och behandling, som pensionsstyrelsens patienter erhålla, skall tvistefrågan hänskjutas till medicinalstyrelsens avgörande.

8. Därest pensionsstyrelsen under viss tid icke skulle kunna helt belägga hemmet med patienter, äger stiftelsen belägga de av pensionsstyrelsen icke disponerade platserna och skall för sådana patienter utgå lägst samma avgift som för pensionsstyrelsens patienter.

9. Pensionsstyrelsen äger rätt att med ett års uppsägningstid frånträda detta avtal. Styrelsen äger ock överlåta avtalet på annan statlig myndighet.

10. Vid tvist om dagavgiften eller i övrigt rörande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, eller rörande förhållanden, som äga direkt eller indirekt sammanhang med avtalet, hänskjutes frågan, där ej förut i detta avtal annorlunda bestämts, till en särskild nämnd, av vilken pensionsstyrelsen och stiftelsens styrelse utse var sin ledamot och chefen för justitiedepartementet ordföranden; och skall det beslut, som på så sätt fattas, vara för parterna ovillkorligen bindande.
